

Jaarverslag 2024

**Regionaal
Expertteam Jeugd
Drenthe**

incl monitor

Voorwoord

Voor elk kind passende hulp, ook als het moeilijk is. Dat is waar het Regionaal Expertteam Jeugd Drenthe (RET) voor staat. Als bestuurlijk opdrachtgever ben ik trots op de weg die we zijn ingeslagen. Er is en wordt geïnvesteerd in echt luisteren, samen begrijpen, samen analyseren, stilstaan, verdragen en vertragen.

We doen het samen. Samen met de zorgprofessional, het onderwijs, ervaringsdeskundigen, gemeenten, gecertificeerde instellingen en de gehele veiligheidsketen. Dit betekent dat je soms een stapje vooruit doet en soms juist iemand anders de ruimte geeft. Het vraagt om samen leren en samenwerken. Óók als de belangen botsen, de visies verschillen en er schaarste is in het zorgaanbod. Samen en alleen samen lukt het om de jeugdigen en hun familie weer vertrouwen te geven in de toekomst.

Dit vraagt van ons als bestuurders om vertrouwen. Vertrouwen in de professionals die het harde werk leveren en ze het mandaat te geven om ook buiten de gebaande paden te kijken en te handelen. Om te doen wat nodig is. Wij als bestuurders moeten dit aanmoedigen, onze verantwoordelijkheid nemen en opstaan als een lastige situatie daarom vraagt.

In dit jaarverslag lees je de bevindingen van het afgelopen jaar, de rode draden en de acties die we nog te doen hebben. Eén ding staat vast; het RET is meer dan een experttafel. Het is een beweging die echt bijdraagt aan het verbeteren van de jeugd(hulp).

Hans Kuipers
Wethouder gemeente Tynaarlo

Nieuwe werkwijze Regionaal Expertteam Jeugd Drenthe

In 2024 is het RET gaan werken met een nieuwe werkwijze om zo beter aan te sluiten bij wat er nodig is om te komen te een duurzame oplossing of perspectief.

Onderdelen van die nieuwe werkwijze zijn:

- **De verklarende analyse**

Voordat er een RET-bijeenkomst gepland wordt zal er een gedragen verklarende analyse moeten zijn. Daar waar deze er nog niet ligt of onvolledig is kan het RET een faciliterende en uitvoerende rol vervullen in het tot stand brengen en opstellen van een gedragen verklarende analyse met ouders en jeugdigen.

- **Betrekken van ouders en jeugdige**

Ouders voelen zich vaak overgeleverd, machteloos en uitgeput door alle verschillende partijen, instanties en adviezen die ouders voorbij hebben horen komen. De overbelasting van ouders is groot. Doordat er vanuit het RET ingezet is op het faciliteren en uitvoeren van een gedragen verklarende analyse voelen ouders en jeugdige zich gezien, gehoord en krijgen ze erkenning voor datgene waar zij als ouders vaak al jarenlang midden inzitten en onderdeel van zijn. Vaak is het proces van het samen opstellen van de verklarende analyse weer een eerste interventie richting het vertrouwen van hulpverlening.

- **Basisbehoefte van het gezin**

De flexibele schil van het RET is getraind in de doorbraakmethode door instituut van publieke waarden (IPW). Door deze manier van denken en kijken ligt er meer nadruk op, bestaanszekerheid, zelfredzaamheid, het perspectief van de jeugdige en diens ouders. Samen met de uitkomsten van de in standhoudende factoren vanuit de verklarende analyse geeft het een breder beeld van de context waarin de jeugdige en ouders vastlopen. IPW is onderdeel van de flexibele schil van het RET om doorbraakplannen op te stellen daar waar nodig.

- **Perspectief verhelderen**

Het ontbreken van perspectief is iets wat nog steeds veelal aan de orde is. Vanuit het RET wordt er ondersteund om te onderzoeken wat het perspectief zou moeten zijn en wat hiervoor nodig is.

- **Verbinding onderwijs**

Het onderwijs is een vaste partij aan tafel, dit kan de betrokken school zijn, samenwerkingsverband of een vertegenwoordiging vanuit het onderwijs afhankelijk van de situatie. Dit is voor zowel het primair (speciaal)onderwijs, voortgezet (speciaal)onderwijs als het VMBO

- **Eerder betrekken van het RET**

Het afgelopen jaar is er een rondje langs de velden gedaan vanuit het RET, dit helpt om kennis te maken en uitleg te geven.

Algemene gegevens

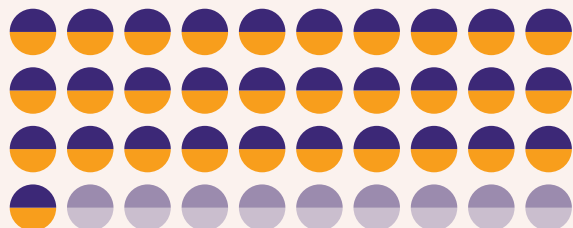
Geslacht

Totaal aantal vragen/aanmeldingen
(advies, procesregie, RET-tafel)

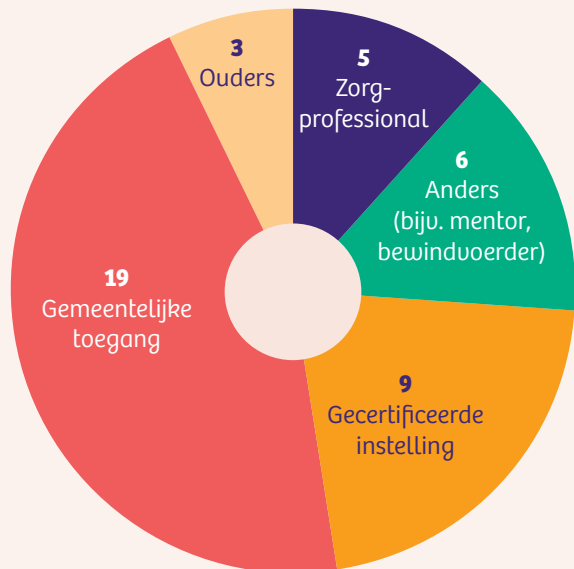
11 meisjes

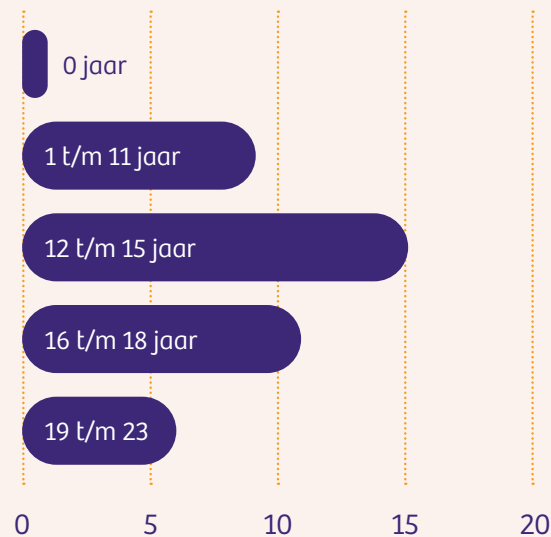
31 jongens

Wie stelt de vraag

Leeftijd

Algemene gegevens

Aanmeldende gemeente

Welke gemeente is financieel verantwoordelijk

Aa en Hunze		
Assen		
Borger-Ordoorn		
Coevorden		
De Wolden/Hoogeveen		
Emmen		
Meppel		
Midden Drenthe		
Noorderveld		
Tynaarlo		
Westerveld		

Is er vooraf een verklarende analyse gemaakt?

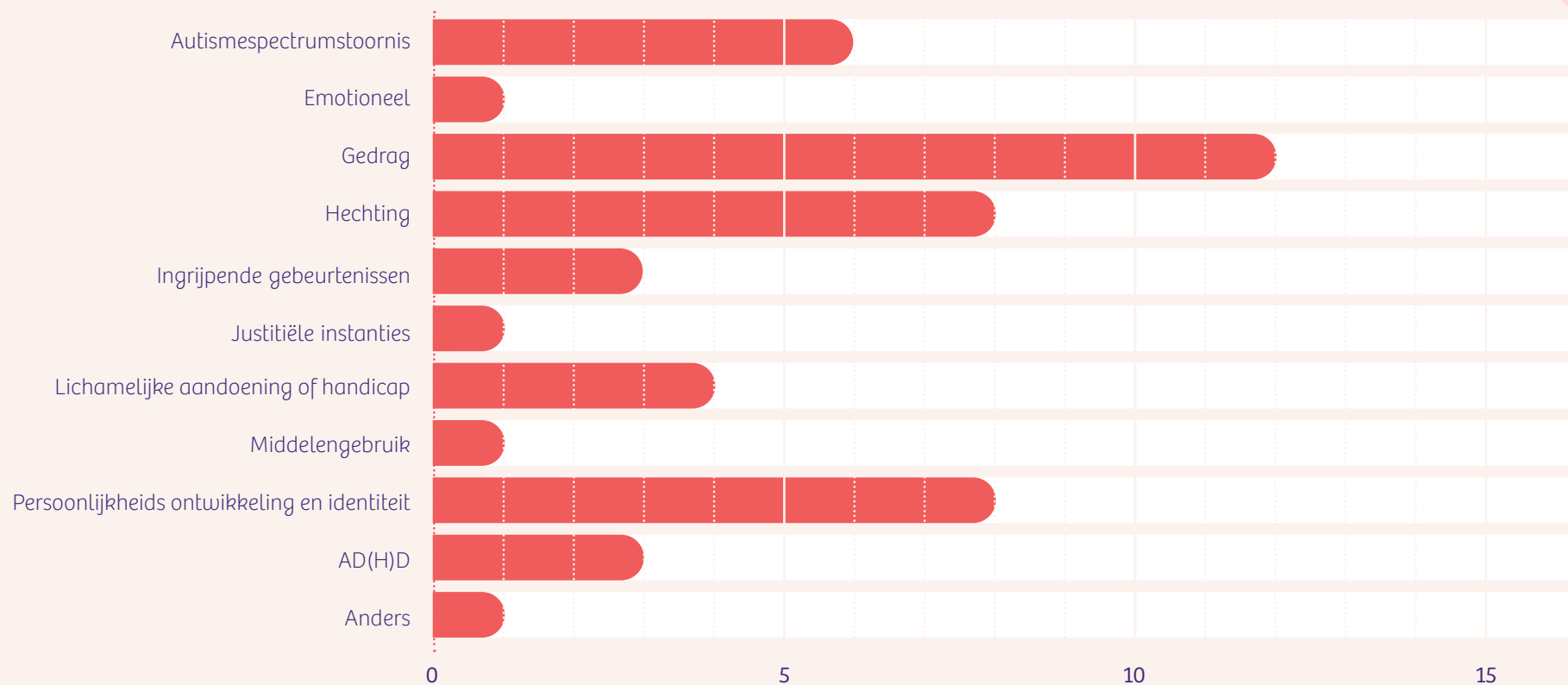
Ja, 3 met VA

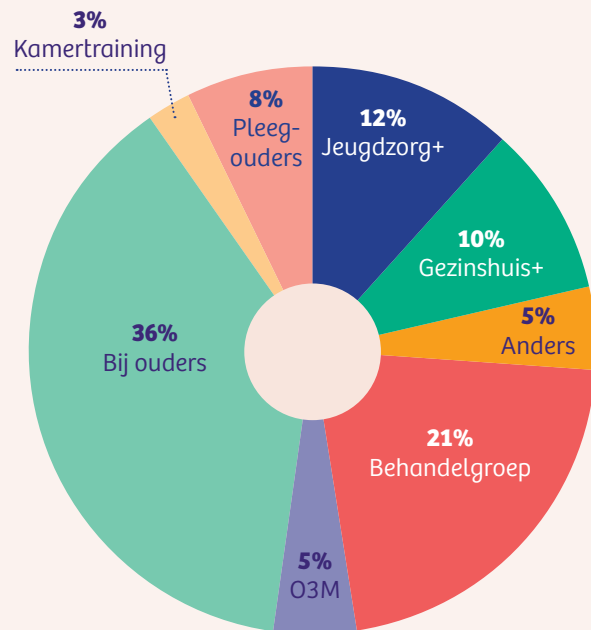
Nee, 39 zonder VA

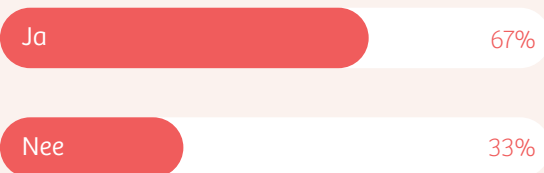
Problematiek jeugdige

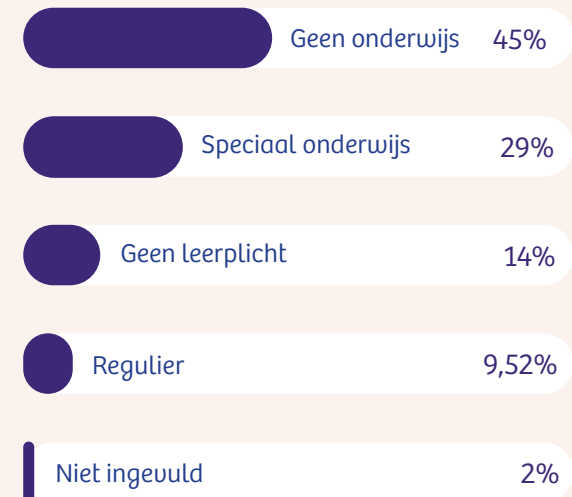
Verblijfsplek

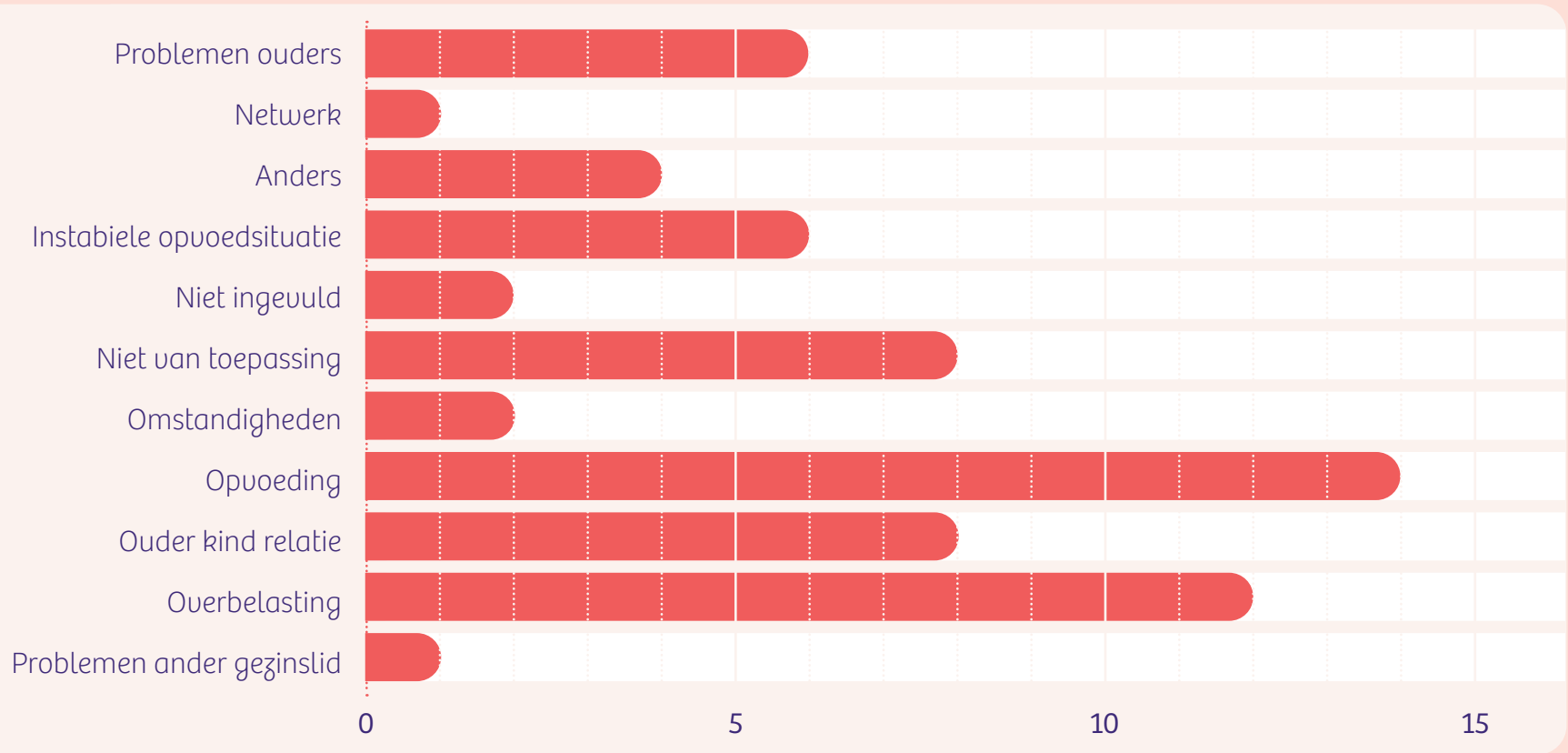
Zijn er nu problemen op school

Type onderwijs

Problematiek ouders

Cijfers vanuit JeugdzorgPlus Elker en Servicepunt

Plaatsing

In 2024 verbleven in totaal **13** verschillende jongeren vanuit de provincie Drenthe in de JeugdzorgPlus van Elker.

Spoedmachtiging

Reguliere of voorwaardelijke machtiging

Verblijfsduur

De gemiddelde verblijfsduur van deze 13 jongeren is **3,9 maanden**.

In december 2024 verblijven er 5 jongeren uit de provincie Drenthe in de JeugdzorgPlus.

Servicepunt

Van de 13 jongeren die geplaatst zijn binnen de JeugdzorgPlus van Elker zijn 2 jongeren voorafgaand aan de plaatsing ingebracht bij het Servicepunt.

In totaal zijn er bij het Servicepunt in 2024, 8 Drentse jongeren ingebracht/besproken. Bij 8 van deze jongeren is het niet tot een plaatsing gekomen. Redenen hiervoor waren dat dit niet passend werd geacht en/of dat er andere inzet voorliggend was.

Beschouwing op de cijfers

In Drenthe zien we dat verwijzers, onderwijs, mentoren en anderen het RET steeds beter weten te vinden. Dit is terug te zien in het aantal aanmeldingen.

In 2023 waren er 25 aanmeldingen

In 2024 zijn er 42 aanmeldingen.

Hierbij is het aantal vragen over jongens gestegen van 13 jongens in 2023 naar 31 jongens in 2024.

Als we kijken naar de cijfers van verblijfsplekken dan zien we in 2024 dat er van de aanmeldingen 16 jeugdigen nog thuis wonen. Dit waren in 2023 nog 5 jeugdigen.

Het aantal spoedmachtigingen gesloten is relatief hoog als we kijken naar het totaal aantal gesloten plaatsingen. Deze jongeren zien we niet allemaal terug bij het RET. Het ontbreken van een gedragen verklarende analyse blijft hoog, er wordt veelal casuïstiek aangemeld waarbij een gedragen verklarende analyse er niet is, onvolledig is of niet opgesteld is met jeugdige, ouders en betrokkenen. Dit vertraagt het proces van aanmelding tot advies.

En een opvallend cijfer blijft het onderwijs! Zorgelijk is, is dat ook jonge kinderen (5 - 6 jaar) uitvallen binnen het onderwijs

Wat zeggen de cijfers niet?

De cijfers vertellen niet het hele verhaal, zo is niet terug te zien in de cijfers dat:

- bij een groot deel van de aanmeldingen de verstoorde samenwerking tussen verwijzer en de jeugdigen en ouders een in standhoudende factor is;
- ouders zich niet gehoord, gezien, en begrepen voelen;
- de oplossing niet altijd jeugdhulp is maar vaak daarbuiten ligt;
- door het ontbreken van een gedragen verklarende analyse het proces van aanmelding tot advies vertraagt;
- er mooie resultaten worden geboekt samen met jeugdige, ouders, en verwijzers op weg naar een duurzaam perspectief;
- echt samenwerken heel ingewikkeld is;
- verdragen en vertragen juist bij deze complexe casuïstiek heel belangrijk is en dit levert automatisch weer nieuwe risico's op;
- een groot deel van de aanmeldingen doorstroomvragen waren. Ook zien we dat aanmeldingen ingetrokken worden omdat er een woonplek is gevonden. De vraag die dan speelt bij het RET, is er een passende oplossing gevonden, is er gekeken naar wat de jeugdigen daadwerkelijk nodig heeft of is het een praktische oplossing en is kans van overplaatsing groot.

Werken in een netwerksamenwerking

De experts die verbonden zijn aan de Experttafel werken samen in een netwerksamenwerking. Deze samenwerking kenmerkt zich door het samenbrengen van expertise en specialisme om gezamenlijk een complexe vraag op te lossen.

De vraagstukken die op de Experttafel besproken worden zijn vraagstukken die niet alleen of door één organisatie op te lossen is. Hier zijn meerdere partijen, organisaties en expertises voor nodig. Het netwerk van het Expertteam kenmerkt zich door een grote betrokkenheid en er is energie om onderdeel te willen zijn van de oplossing.

Als we kijken naar het netwerk dan is dit voor een groot deel een netwerk dat bestaat uit partijen in de jeugdzorgketen. Voor 2025 zou het mooi zijn om ook aanpalende domeinen aan te laten sluiten, te denken aan participatie, WMO, volwassen GGZ.

Het huidige netwerk:

Patronen uit de drie Regionale expertteams (RET-Groningen, REX- Friesland, RET-Drenthe) en landelijke lessen

Het RET werkt samen met het RET Groningen en REX Friesland. Ondanks de verschillen in werkwijze zien de verschillende tafels dezelfde patronen. De patronen die worden gezien overlappen voor een belangrijk deel onze eigen bevindingen. Het ontbreken van partnerschap en het ontbreken van kennis en bewustzijn van de cirkel van eindgedrag, scherpen onze eigen bevindingen nog meer aan.

Meer weten?

Kijk op <https://jennoord.nl/terugblik-netwerkmiddag/> en bekijk het hele filmpje inclusief uitleg.

Patronen Regionale Expertteams

Ontbreken van partnerschap
Vertraging in totale keten

Patronen Regionale Expertteams

Onderwijs: Vanuit kokers niet op te lossen
Commitment op de verklarende analyse

Patronen Regionale Expertteams

Schadelijke zorg: Levert meer schade op dan verbetering
First: do no harm

Patronen Regionale Expertteams

Partnerschap zeer complexe doelgroep
Kennis en bewustzijn van de cirkel van eindgedrag

Patronen Regionale Expertteams

Perspectief en/of problematiek van ouders niet herkennen
Ouders zijn volwaardige partner

Patronen Regionale Expertteams

Ouders worden niet gehoord en/of focus alleen op kind
Ouders zijn volwaardige partner

Landelijke thema's

Aansluiten op perspectief ouders en jeugdige

Landelijke thema's

Stilstaan om vooruit te kunnen gaan: de verklarende analyse

Landelijke thema's

Gezamenlijk verantwoordelijkheid én angst dragen

Bestuurlijk draagvlak

Alle beweging die we beogen binnen het RET vallen of staan, behalve de daadwerkelijke vertaling van anders kijken en doen in de uitvoeringspraktijk, met bestuurlijk draagvlak. Zonder bestuurlijk draagvlak kunnen we in de praktijk nog wel komen tot oplossingen, maar zodra het spannend wordt vervallen alle partners in oude patronen.

Bijvoorbeeld onderwijs is voorliggend, GGZ is voorliggend, jeugdhulp is voorliggend of er is eigenlijk geen sprake van jeugdhulp maar van volwassenen problematiek (schulden, scheiding o.i.d.). Dit gedrag levert de betrokken jeugdige niks anders op hulpverleningsschade, tijdsverspilling en nog steeds geen perspectief.

Juist daar waar de casuïstiek complex is en verdragen en vertragen noodzakelijk is wordt er een beroep gedaan op de netwerk-samenwerking. Maar ook op het samen delen van risico's. Zonder bestuurlijk draagvlak is het dragen van angst en risico onmogelijk.

Juist de bestuurders zouden er voor moeten zorgen dat professionals hun werk kunnen doen. Aandacht voor een stevig bestuurlijk draagvlak is een belangrijke focus voor de bestuurlijk opdrachtgever vanuit het ABO jeugd en van de procesregisseur vanuit het regioteam JHRD.

Terugblik voorzitter

Het RET nieuwe stijl is nu 1 jaar onderweg, een leerzaam en bewogen jaar waarbij er veel geïnvesteerd is in relaties, verbinding en ontwikkeling.

Vanuit de rol als voorzitter vallen mij een aantal dingen op. De periode van aanmelding tot advies heeft als streven de duur van 4 tot 6 weken. Helaas is dit nog niet de praktijk. Dit heeft vooral te maken met het ontbreken van een gedeelde verklarende analyse.

Om een Experttafel plaats te laten vinden is een gedragen verklarende analyse essentieel omdat we geloven in de meerwaarde van een gedragen verklarende analyse.

De onafhankelijke rol van de voorzitter en het expertteam maakt dat ouders, jeugdigen en verwijzers gelijkwaardige gesprekspartners zijn en dit draagt bij aan het creëren van een duurzaam perspectief.

De kind-gesprekken en huisbezoeken zorgen ervoor om echt het verhaal van ouders en jeugdige te horen. Dit krijgen wij ook regelmatig terug van ouders en jeugdigen. Mooie ontwikkelingen, maar we zijn er nog niet.

Rianne Duursma, voorzitter Regionaal Expertteam Jeugd Drenthe

Rode draden 2024

- We zien nog te veel ad-hoc oplossingen waardoor de kans op hulpverlenings-schade oploopt. Uitgangspunt zou moeten zijn 'first do no harm'.
- Niet alle jongeren die bij de Jeugdhulp Plus worden geplaatst zijn bekend bij het RET of het Servicepunt.
- Veel kinderen kampen met problemen binnen het onderwijs zoals geen onderwijs of beperkte schoolgang. Tevens is opvallend dat er geen betrokkenheid is van een leerplichtambtenaar. Met name de hoogbegaafde kinderen lijken hierin problemen te ervaren.
- De verklarende analyse werkt, maar kost tijd. Het gaat om echt luisteren, samen begrijpen en samen analyseren.
- Het merendeel van de aanmeldingen zijn doorstroom vragen.
- Handelingsverlegenheid en waarborgen van veiligheid van personeel en medebewoners binnen gezinshuizen, pleegouders, verblijfsaanbieders in combinatie met het gevoel overbelast te zijn resulteert in ver- of overplaatsing.
- We zien dat de verstoorde samenwerking tussen ouders, jeugdige en verwijzers een belemmerende factor is.
- Doordat de verklarende analyse ontbreekt vertraagt dit het proces van aanmelding tot advies omdat er eerst ingezet wordt op het faciliteren van een gedragen verklarende analyse.

Wat te doen in 2025

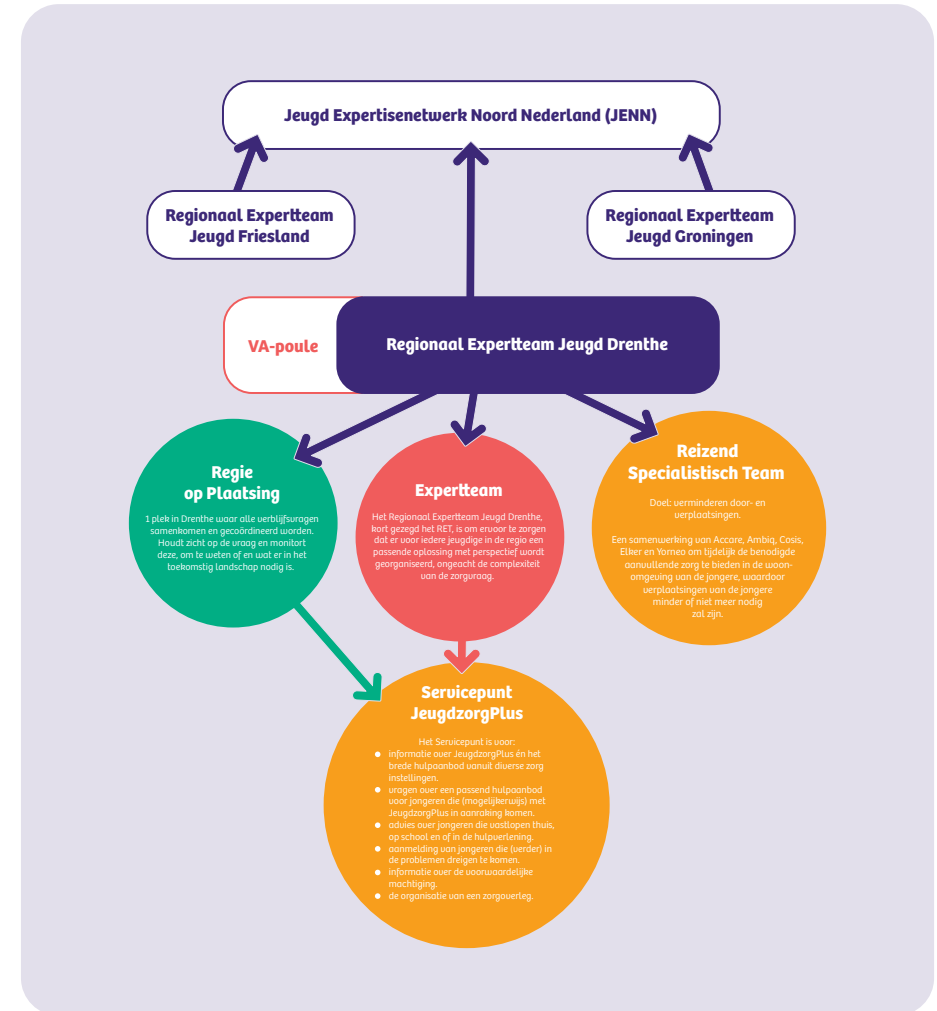
- Domein overstijgend kijken, stoppen met inzetten jeugdhulp daar waar wat anders voorliggend is
- Aansluiten van aanpalende domeinen zoals volwassene GGZ, WMO.
- Participatie bij opstellen gedragen verklarende analyse organiseren.
- Aandacht geven aan inuloed van de soms verstoorde samenwerking met ouders en jeugdigen voor passende en effectieve hulp.
- Zorgen voor echt structurele oplossingen door een gedragen integraal plan van aanpak op te stellen vanuit de casusregisseur op basis van de verklarende analyse.
- Betrokkenheid onderwijs nog groter maken en eerder in het proces borgen dat er samen wordt opgetrokken vanuit jeugdhulp en onderwijs.
- Aandacht vragen voor partnerschap (en bestuurlijk draagvlak) in de hele keten als het om complexe problematiek in gezinnen en bij jeugdigen gaat.
- Proces van aanmelding tot advies max 4 tot 6 weken laten duren.
- RET ontwikkelt zich tot meer dan alleen een expert tafel.
- Inbedden Regie op plaatsing en reizend specialistisch team (zie volgende pagina).
- Het RET is altijd betrokken als er sprake is van een plaatsing in de gesloten jeugdhulp. Ook als het om een crisisplaatsing of spoedmachtiging gaat.
- Samenwerking in de keten tussen MDA++, Servicepunt, lokale toegangen, Gecertificeerde instellingen nog meer verbeteren.
- Aandacht vragen voor de vele (en te veelvuldige) wisseling van betrokken professionals bij complexe casuïstiek.
- Oorzaken in kaart brengen van de toename van het aantal jonge kinderen (<12 jaar) die wordt gemeld bij het RET.

Hoe kijken we naar de toekomst?

Als we kijken naar het RET Drenthe dan is het RET meer dan een Expertteam. We willen een beweging maken waar verschillende interventies samenkomen om dichterbij de ambitie van **0 zoekende jeugdigen, ouders en professionals met een vraag naar expertise en passende zorg** te komen. Zie de afbeelding hiernaast voor de samenhang die we gaan realiseren.

Het RET is de plek waar complexe vragen gesteld kunnen worden, dit kan gaan om vastgelopen casuïstiek, zoeken naar een passende verblijfsplek of expertise toevoegen om een overplaatsing te voorkomen.

Aan het RET worden een aantal interventies toegevoegd, namelijk het Expertteam, Regie op 3 (RO3), Regie op plaatsing (ROP) en Reizend specialistisch team (RST). Deze interventies zijn communicerende vaten. Alle aanvragen voor ROP, RST RO3 en de Experttafel verlopen via het RET. Maar wat doen ze? Dat zie je op de volgende pagina's.

Regie op 3

Regie op 3 is een reflectiemethode gericht op twee doelen, enerzijds het ontdekken van ineffectieve patronen die langdurige en gestapelde jeugdhulp in stand houden door te leren van de levensverhalen van jeugdigen en diens gezin/omgeving en anderzijds het leren van casuïstiek om daarmee een lerend jeugdhulp stelsel in te richten.

Reizend specialistisch team

In maart '25 zal het Reizend Specialistisch Team (RST) als pilot voor 1,5 jaar van start gaan. Het RST is een samenwerking tussen de zorgaanbieders Accare, Ambiq, Cosis, Elker en Yorneo. Het RST biedt een intensieve aanpak primair gericht is op de ontlasting en ondersteuning van de woonplek, met als doel een duurzaam verblijf voor de Drentse jeugdige te realiseren.

Het RST is voor jongeren tot 18 jaar (of in het geval van verlengde jeugdzorg tot 23 jaar) die binnen een woonvoorziening (pleeggezin, gezinshuis, behandelgroep, open 3milieus etc.) wonen en waarbij er sprake is van een mogelijke doorplaatsing omdat de betrokken woonvoorziening niet voldoende kan voorzien in een passende plek. Vaak spelen psychiatrische problematiek en/of een licht verstandelijke beperking en/of ernstige gedragsproblemen en/of middelengebruik een rol.

Het RST streeft ernaar om doorplaatsingen te voorkomen. Zo kunnen jongeren blijven wonen op een plek die voor hen bekend en vertrouwd is door expertise toe te voegen en voorkom je extra hulpverleningsschade.

Regie op plaatsing

Iedereen een thuis! is de titel van het richtinggevend kader op verblijf voor jongeren in Drenthe. In dit kader is plaatsingscoördinatie als één van de doelen opgenomen.

Vanaf 1 juni 2025 willen we alle verblijfsuragen in Drenthe van logeren tot JeugdhulpPlus op één plek binnen laten komen, zodat we inzicht krijgen op de verblijfsuraag en de behoefte, zicht hebben op het zorglandschap, zodat we dit kunnen monitoren. Zo voeren we regie op het (verblijfs)landschap. Welk aanbod hebben we nodig en waar hebben we op basis van de vraag op bij te sturen? Kortom: het implementeren van de bevorderlijke kringloop.

Goed te weten: de casuïstiek wordt **niet** overgenomen. Als verwijzer blijf je **casusregisseur**. Er wordt alleen procesregie toegevoegd om een passende verblijfsplek te vinden (in samenspraak met ouders, jongere, verwijzer en aanbieder) en deze te monitoren (3 maanden, 6 maanden en 1 jaar).

Bevorderlijke kringloop regie op plaatsing

NB. Regie op Plaatsing geldt voor alle verblijfsvormen van logeren tot JeugdhulpPlus, ongeacht duur en intensiteit (aantal etmalen).

NB. Regie op Plaatsing geldt niet voor crisisverblijf

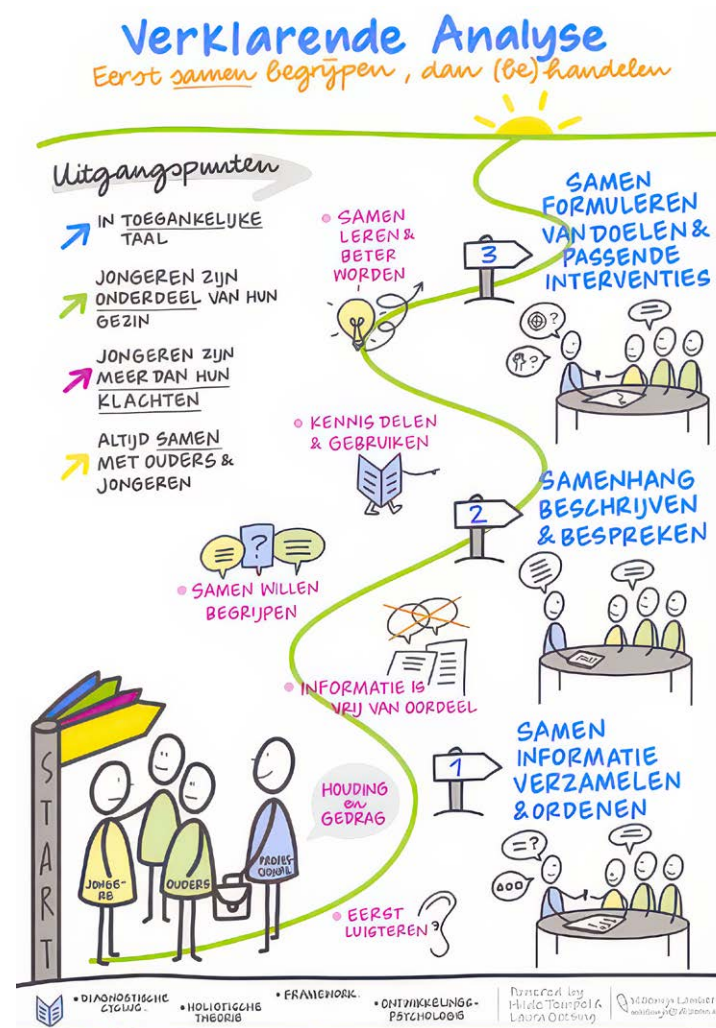
Verklarende analyse (VA)

Binnen het RET is er een VA-poule, deze poule bestaat uit gedragswetenschappers, orthopedagogen en GZ-psychologen vanuit verschillende organisaties met ieder een eigen specialisme. De VA-poule kan samen met verwijzer komen tot een gedragen verklarende analyse. Daar waar nodig kan de VA-poule expertise toevoegen om tot een gedragen VA te komen.

In Drenthe gaan de gemeenten en de Gecertificeerde instellingen (GI) werken met de Verklarende Analyse (VA). De Hervormingsagenda Jeugd (HVA-J) en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (TKS) vormen de basis voor deze verandering. De VA gaat verder dan de vraagverheldering en de probleem- en krachtenanalyse. De VA kijkt niet alleen naar wat er speelt, maar ook naar waarom dit speelt. We kiezen ervoor om de VA zo vroeg mogelijk in de keten (GI en gemeenten) te gebruiken.

De VA is geen statisch document, maar een dynamische analyse die kan worden bijgesteld als er nieuwe informatie is of als eerdere hypothesen niet kloppen. Het is belangrijk om regelmatig met het gezin (en andere betrokkenen) te bekijken of de analyse nog klopt. Een gedeelde VA bevordert matched care. Waardoor de juiste interventie kan worden ingezet, ook buiten het jeugdhulp domein om. En hulpverleningsschade wordt beperkt.

In 2025 zijn alle verwijzers vanuit de gemeente en de Gecertificeerde instellingen in Drenthe getraind.

Tot slot

Als we kijken naar de opgaven die nog voor ons liggen, of het nou gaat om het sluitend zorglandschap, onvoorwaardelijk wonen, om- en afbouw van de JeugdhulpPlus, het voorkomen van doorplaatsingen, het toevoegen van kennis en expertise, het komen tot matched care enzovoorts, dan staat één ding vast. Deze opgaven kunnen we niet alleen oplossen. Wij hebben elkaar nodig om hierin de goede dingen te kunnen en mogen doen.

Het RET Drenthe is één van die plekken die bijdraagt aan de gezamenlijke opgaven en daarin is bestuurlijk draagvlak essentieel. Zonder dit draagvlak blijven we doen wat we deden en komen we niet tot een nieuwe beweging. Een beweging die nodig is om onze jeugdigen en gezinnen dat te kunnen bieden wat daadwerkelijk bijdraagt aan een duurzaam perspectief.

regionaal expertteam
jeugd drenthe

www.regionaalexpertteamdrenthe.nl